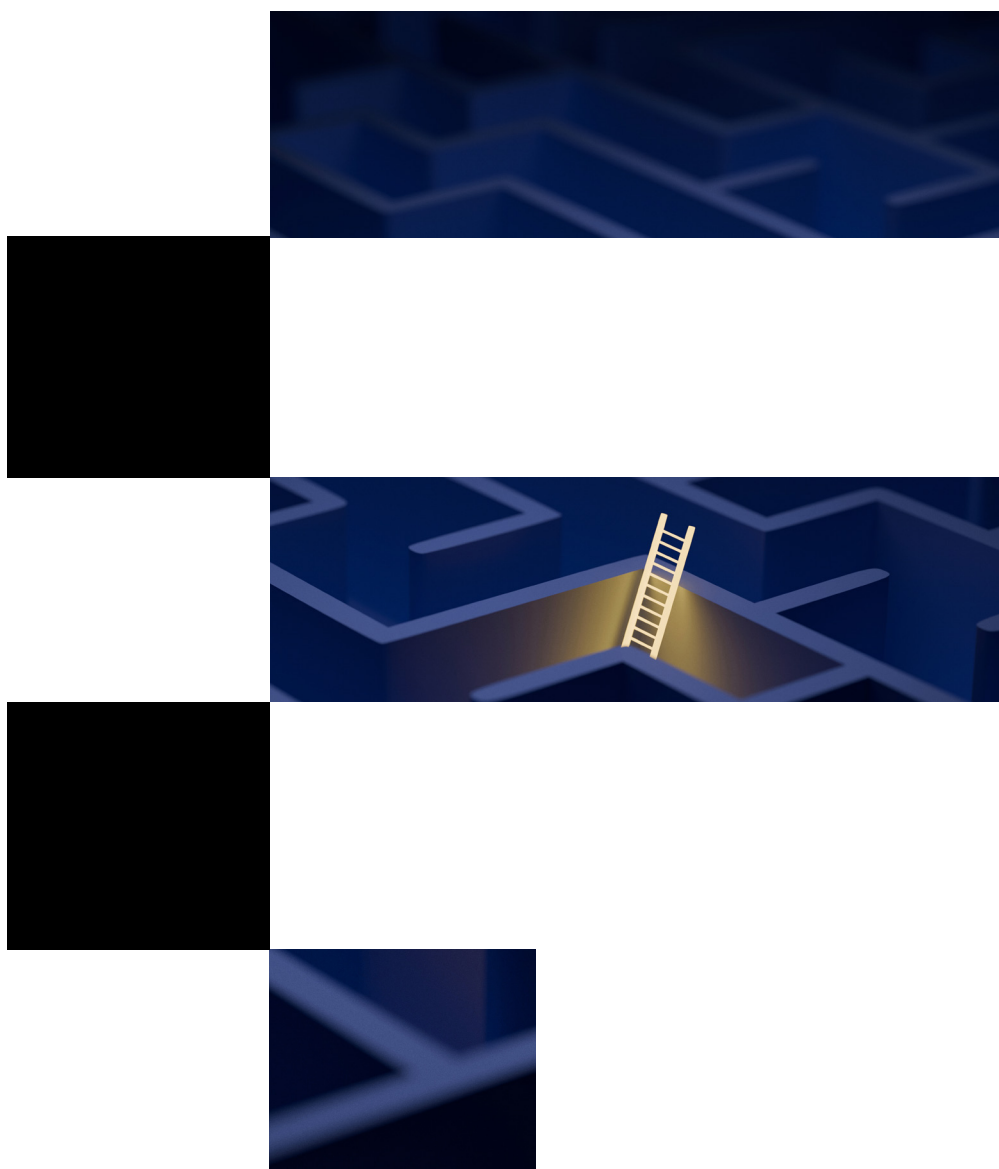

Inwestycje w OZE: Czy wychodzimy z gąszczu procedur?

Marta Anczewska, Maria Niewitała-Rej

Warszawa 2026

© Fundacja Instytut Reform, 2026

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Autorki

Marta Anczewska, Maria Niewiata-Rej

Współpraca

Halina Jagielska

Redakcja

Aneta Wieczerek-Krusińska

Opracowanie graficzne

Anna Gierak

Data publikacji

Marzec 2026

Rekomendowane cytowanie

Anczewska, M., Niewiata-Rej, M., (2026), *Inwestycje w OZE: Czy wychodzimy z gąszczu procedur?*, Warszawa, Polska: Instytut Reform.

Źródło fotografii na okładce: Alones Creative/iStock

Instytut Reform

office@ireform.eu | ul. Puławska 26/1, 02-512 Warszawa | www.ireform.eu

REFORM

Instytut Reform to niezależny think tank, którego celem jest ciągłe doskonalenie polityk publicznych w Polsce, Europie i na świecie.

Jednym z kluczowych obszarów działania Instytutu jest wsparcie transformacji energetycznej oraz ochrony klimatu.

Spis Treści

Streszczenie	4
1. Wprowadzenie	6
2. Wdrażane regulacje	8
2.1. Regulacje wdrażane przez MKIŚ	8
2.1.1. Mapowanie potencjału odnawialnych źródeł energii	8
2.1.2. Wyznaczanie obszarów przyspieszonego rozwoju OZE	9
2.2. Pozostałe wdrażane regulacje	10
3. Planowane regulacje	11
3.1. Regulacje planowane przez MKIŚ	11
3.1.1. Nowelizacja ustawy OOŚ	11
3.1.2. Ułatwienia dla energetyki wiatrowej w ustawie biometanowej	12
3.1.3. Rozporządzenie usprawniające <i>repowering</i>	15
3.1.4. Ustawa wdrażająca dyrektywę REDIII	16
3.2. Pozostałe regulacje planowane w Polsce	16
3.2.1. Ustawa sieciowa	16
3.2.2. Ustawa deregulacyjna i milcząca zgoda	17
3.2.3. Wytyczne GDOŚ	19
3.3. Planowane regulacje unijne	20
3.3.1. Propozycja nowelizacji Dyrektywy RED	20
3.3.2. Omnibus środowiskowy	21
4. Wnioski	24
5. Rekomendacje	26
Załącznik 1	28

Streszczenie

Rozwój odnawialnych źródeł energii w Polsce nadal **spowalniają długotrwałe procedury środowiskowe, planistyczne i sieciowe**. W 2025 roku administracja publiczna podjęła wiele działań, by te procedury skrócić. Trwają prace nad cyfryzacją dokumentacji środowiskowej oraz równoległym prowadzeniem postępowań środowiskowych i planistycznych. Procedowane jest odblokowanie możliwości przyłączania projektów OZE do sieci i ułatwienia *repoweringu*. Do polskiego porządku prawnego wdrożono obszary przyspieszonego rozwoju OZE (OPRO) oraz udostępniono mapy potencjału odnawialnych źródeł energii. Działania te świadczą o stopniowym porządkowaniu systemu.

Równolegle **pojawiają się też propozycje, które mogą odbić się negatywnie na jego jakości**. Największe ryzyko wiąże się z koncepcją milczącej zgody w postępowaniach środowiskowych, która mogłaby doprowadzić do realizacji inwestycji potencjalnie szkodliwych dla środowiska. Zamiast tego potrzebne jest wzmocnienie instytucji odpowiedzialnych za oceny środowiskowe. Wątpliwości budzą również proponowane mechanizmy uspołeczniania korzyści z energetyki wiatrowej, które w obecnym kształcie mogą prowadzić do nierównego traktowania osób mieszkających w pobliżu farm.

Na poziomie unijnym także trwają prace nad dalszymi usprawnieniami procesu wydawania pozwoleń (*permittingu*) w ramach nowelizacji dyrektywy RED¹ i tzw. Omnibusa środowiskowego. Kierunek europejski jest ambitny i zawiera dość szczegółowe wskazania dla poszczególnych technologii. Jednocześnie wprowadzanie zmian do stosunkowo niedawno aktualizowanej legislacji budzi obawy związane z tempem transpozycji krajowej i nakładaniem się regulacji.

¹ Dyrektywa RED – Renewable Energy Directive – Dyrektywa 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych.

Usprawnienie *permittingu* to najprostszy sposób na zwiększenie udziału OZE. Sprawne procedury i wysokiej jakości decyzje świadczą o zdolności państwa do zarządzania zasobami naturalnymi oraz rozwojem technologii z poszanowaniem środowiska. Dlatego potrzebne są rozwiązania systemowe, skuteczne i transparentne.

Niezbędne jest szybkie procedowanie projektów nowelizacji ustaw OOŚ (UD224) i OZE (UC118). Ważne jest także przygotowanie jasnych zasad uspołeczniania korzyści z energetyki wiatrowej, z możliwością wyboru między funduszem wspólnotowym, funduszem partycypacyjnym a modelem prosumenta wirtualnego.

Wdrażane usprawnienia nie powinny w negatywny sposób oddziaływać na środowisko. Dlatego zamiast wprowadzania odgórnego mechanizmu milczącej zgody, konieczne jest wzmocnienie instytucji ochrony środowiska, zwiększenie zatrudnienia i stabilne finansowanie. Ważna jest także konsekwentna realizacja planów kadrowych w regionalnych dyrekcjach ochrony środowiska. W pracach legislacyjnych istotne jest wczesne uwzględnianie unijnych propozycji, aby uniknąć sprzecznych regulacji.

Ustanowienie wytycznych krajowych zwiększających przewidywalność procedur środowiskowych jest bardzo potrzebne. Takie wytyczne powinny zostać opracowane w dialogu z branżą, by nie stanowiły blokady dla nowych inwestycji. Równocześnie inwestorzy muszą być gotowi na pewne ustępstwa, dzięki którym zyskają większą przewidywalność, a zagrożenie dla środowiska się nie zwiększy.

Tabela 1. Ocena wdrażanych i planowanych rozwiązań usprawniających *permitting*

Regulacja/rozwiązanie	Ocena
Mapowanie potencjału odnawialnych źródeł energii	Pozytywna
Obszary przyspieszonego rozwoju OZE	Neutralna
Nowelizacja Ustawy OOŚ – UD224	Pozytywna
Tzw. ustawa biometanowa – UD332	Pozytywna, ale... budzi obawy
Zmiana rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – RD239	Pozytywna
Tzw. ustawa sieciowa – UC84	Pozytywna
Nowelizacja Ustawy OZE wdrażająca REDIII – UC118	Pilne
Ustawa deregulacyjna z milczącą zgodą dla procesów środowiskowych – UDER95	Budzi obawy
Wytyczne GDOŚ w sprawie awifauny	Potrzebne, wymaga uwagi
Propozycja nowelizacji Dyrektywy REDIII w zakresie <i>permittingu</i>	Pozytywna
Omnibus środowiskowy – Propozycja rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przyspieszenia ocen oddziaływania na środowisko	Pozytywna, ale... budzi obawy

Źródło: Opracowanie własne, stan na marzec 2026 roku

1. Wprowadzenie

Długotrwałe procedury administracyjne hamują rozwój odnawialnych źródeł energii zarówno w Polsce, jak również w Europie. **W naszym kraju główne bariery dotyczą procedur środowiskowych, planistycznych i sieciowych.** W raporcie *W gąszczu procedur. Jak systemowo usprawnić proces wydawania pozwoleń na inwestycje w czystą energię?* przedstawiliśmy propozycję reform ograniczających te problemy. Rozwiązania podzieliliśmy na **punktowe, przejściowe i systemowe**. Część z nich została już wdrożona, inne pozostają na etapie planowania. Administracja publiczna w Polsce, świadoma znaczenia tych procedur dla rozwoju wszelkiej infrastruktury, podejmuje wysiłki w celu usprawnienia *permittingu*. Jednak skala proponowanych zmian jest na razie niewystarczająca. Nie gwarantuje bowiem skrócenia procedur do dwóch lat, co jest wymagane przez Dyrektywę REDIII i pożądane dla rozwoju źródeł OZE. Niektóre propozycje ujawniają także konflikty interesów między różnymi grupami społecznymi. Część z nich może być wręcz szkodliwa. W tym opracowaniu przedstawiamy stan wdrożenia tych propozycji na marzec 2026 roku. Analizujemy także ich wpływ na skrócenie *permittingu*.

Rozwiązania z pozytywnym wpływem na *permitting*

W ostatnich miesiącach przyjęto kilka rozwiązań przyczyniających się do przyspieszenia procesu wydawania pozwoleń.

Pod koniec listopada 2025 roku weszła w życie tzw. ustawa offshore², która częściowo implementuje do prawa krajowego Dyrektywę REDIII, w tym Obszary Przyspieszonego Rozwoju OZE (OPRO). Pod koniec 2025 roku opublikowano na [geoportalu](#) mapy potencjału dla dwóch technologii OZE³ – fotowoltaiki i energetyki wiatrowej. Obydwa te rozwiązania dostarczają nowych, cennych informacji organom zaangażowanym w *permitting*.

W ramach toczących się jeszcze procesów legislacyjnych, w projekcie nowelizacji ustawy OZE (UD332, tzw. ustawa biometanowa⁴) zaproponowano dopuszczenie równoległego prowadzenia procedur środowiskowych i planistycznych.

² Ustawa z dnia 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych (Dz.U. 2025 poz. 1535), dostępna [tutaj](#).

³ Dokładna nazwa to Mapowanie na potrzeby wprowadzania energii odnawialnej na terytorium Polski w celu określenia dostępności energii ze źródeł odnawialnych oraz potencjału produkcji energii odnawialnej w poszczególnych rodzajach technologii OZE, a także powiązanej z nimi infrastruktury.

⁴ Projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw, dostępny [tutaj](#).

Projekt przewiduje również ułatwienia dla budowy elektrowni wiatrowych w ramach Zintegrowanego Planu Inwestycyjnego (ZPI). Po miesiącach oczekiwania wznowiono także procedowanie projektu nowelizacji ustawy OOŚ (UD224)⁵. Wprowadza on m.in. cyfryzację dokumentacji oraz modernizację bazy ocen oddziaływania na środowisko.

⁵ Projekt ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw, dostępny [tutaj](#).

Nietrafione propozycje legislacyjne

Przykładem szkodliwego rozwiązania jest propozycja szerokiego zastosowania milczącej zgody w postępowaniach środowiskowych, pierwotnie zawarta w projekcie ustawy deregulacyjnej (UDER95). Ostatecznie zapis ten usunięto z projektu. Kontrowersje budzi także koncepcja funduszu partycypacyjnego zaproponowana w projekcie nowelizacji ustawy OZE (UD332). W przypadku wdrożenia oba rozwiązania mogłyby pogłębić istniejące problemy, zamiast usprawniać procesy.

Komisja Europejska zdeterminowana, by skracać procedury

Komisja Europejska zapowiada dalsze działania na rzecz przyspieszania procedur dla rozwoju OZE. Unijna „ofensywa” w kierunku skrócenia *permittingu* miała miejsce w latach 2022–2024 w ramach Pakietu „Gotowi na 55”. Wprowadzone wtedy rozwiązania i zalecenia (m.in. OPRO czy możliwość nadania inwestycjom OZE statusu nadrzędnego interesu publicznego) nie przekładają się jednak na oczekiwane skrócenie postępowań. W odpowiedzi przygotowywane są kolejne inicjatywy, w tym aktualizacja Dyrektywy RED oraz tzw. Omnibus Środowiskowy. Ich celem jest wielowymiarowe przyspieszenie procedur administracyjnych.

Sprawny *permitting* zależy od sprawnych instytucji

Przyspieszenie *permittingu* to najprostszy sposób na zwiększenie mocy za-instalowanych w OZE. Reformy powinny być jednak projektowane w sposób transparentny i oparty na dialogu społecznym. Trzeba przy tym pamiętać, że lepsze procedury wymagają silnych i lepiej wyposażonych instytucji. Skrócenie procedur należy traktować jako działanie na rzecz rozwoju gospodarczego i wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego. Kluczowe znaczenie ma więc projektowanie konstruktywnych rozwiązań, które skrócą czas realizacji inwestycji i nie będą pogłębiały istniejących barier.

2. Wdrażane regulacje

2.1. Regulacje wdrażane przez MKIŚ

Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKIŚ) odpowiada za większość reform dotyczących środowiskowej części *permittingu*. Część regulacji weszła już w fazę implementacji.

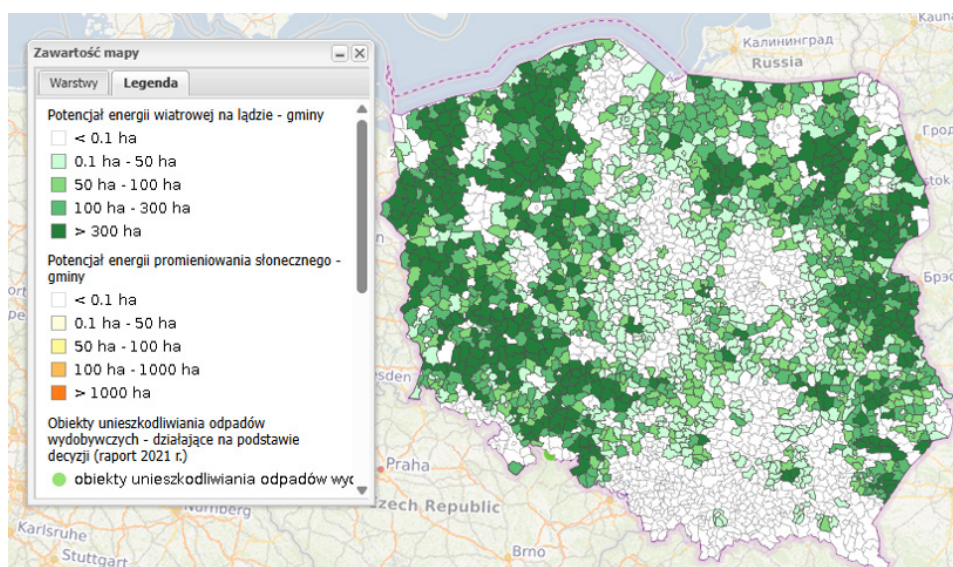
2.2.1. Mapowanie potencjału odnawialnych źródeł energii

Mapowanie potencjału OZE to pierwszy etap wyznaczenia obszarów przyspieszonego rozwoju OZE z Dyrektywy REDIII. W grudniu 2025 roku, z rocznym opóźnieniem względem kamieni milowych KPO, na geoportalu oraz ekoportalu MKIŚ opublikowano mapy potencjału dla fotowoltaiki i energetyki wiatrowej⁶. W lutym 2026 roku udostępniono mapy dla pozostałych technologii. Łącznie opracowano dziewięć map⁷. Przygotowano je w ramach tzw. ustawy offshore⁸.

⁶ Mapy potencjału są dostępne [tutaj](#).

⁷ Dostępne mapy potencjału: promieniowania słonecznego, wiatrowej na lądzie, biogazu/biometanu, energii wodnej, geotermii głębokiej, geotermii płytkiej, magazynowania energii cieplnej, magazynowania energii elektrycznej oraz energii wiatrowej na morzu.

Rysunek 1. Mapa potencjału energii wiatrowej na lądzie z podziałem na gminy

⁸ Ustawa z dnia 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych (Dz.U. 2025 poz. 1535), dostępna [tutaj](#). Ustawa weszła w życie 27 listopada 2025 roku.

Źródło: Ekoportal MKIŚ

Szczegółowe mapy przeznaczone dla władz województw

Opublikowane wersje map mają charakter tzw. map ciepłych. Oznacza to, że każdą gminę oznaczono kolorem, któremu przyporządkowano przedział potencjału rozwoju danej technologii OZE.

Szczegółowe dane dotyczące wrażliwości środowiskowej, uwarunkowań planistycznych, infrastruktury i potencjału produkcji energii są dostępne tylko dla władz województw. Dane te służą im do wyznaczania OPRO. Pierwsza aktualizacja map potencjału ma nastąpić do końca 2028 roku.

Ocena wdrożenia: Choć publicznie dostępne mapy nie przedstawiają pełnej informacji o potencjale OZE, zostały one opracowane **przed wszystkim z myślą o administracji publicznej**, która ma dostęp do szczegółowych danych. Jednocześnie ograniczony zakres danych publicznych zmniejsza ryzyko ich komercyjnego wykorzystania. Dlatego jakość wdrożenia map potencjału należy **ocenić pozytywnie**.

2.1.2. Wyznaczanie obszarów przyspieszonego rozwoju OZE

Ustawa offshore wprowadziła do polskiego prawa definicję obszarów przyspieszonego rozwoju instalacji odnawialnego źródła energii⁹ wraz z zasadami sporządzania planów OPRO. Ustawa przewiduje, że pierwsze plany zostaną uchwalone przez sejmiki wojewódzkie w ciągu roku od wejścia w życie ustawy, czyli do końca 2026 roku. Termin wynikający z Dyrektywy REDIII upłynął 21 lutego 2026 roku. W jednym województwie może powstać więcej niż jeden plan OPRO dla danej technologii.

⁹ Obszar przyspieszonego rozwoju instalacji odnawialnego źródła energii – obszary terytorium lądowego, polskie obszary morskie oraz obszary wód śródlądowych, a także obszary podpowierzchniowe, na których obowiązują uproszczone zasady sytuowania danego rodzaju instalacji odnawialnego źródła energii oraz urządzeń, instalacji i sieci niezbędnych do ich przyłączenia do sieci;

Warto wiedzieć!

9 lutego 2026 roku w Rządowym Centrum Legislacji opublikowano projekt rozporządzenia w sprawie przygotowania planów OPRO¹⁰. Jego celem jest ujednolicenie w województwach formatu tych planów. Rozporządzenie ma charakter techniczny.

¹⁰ Projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie sposobu przygotowania projektu planu obszarów przyspieszonego rozwoju instalacji odnawialnego źródła energii, dostępny [tutaj](#).

Ostateczny model wyznaczania OPRO w Polsce

OPRO mogą zostać wyznaczone wyłącznie w granicach obszarów uwzględnionych na mapach potencjału OZE. Warunkiem jest jednak uchwalenie tam miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszczających daną technologię.

Obowiązujące przepisy nie gwarantują jednak automatycznego skrócenia procedur administracyjnych na terenie OPRO do 12 miesięcy – legislator nie umieścił takiego wymagania w ustawie. Potencjalne skrócenie procedur wynika z możliwości rezygnacji z uzyskania decyzji środowiskowej przez inwestora, ale nie jest administracyjnie ograniczonym terminem.

Decyzja środowiskowa mimo OPRO

Mechanizm OPRO nie eliminuje ryzyka powrotu do pełnej procedury środowiskowej. Procedura ta ma **formę zgłoszenia inwestycji do RDOŚ** oraz tzw. milczącej zgody w przypadku braku przeciwwskazań ze strony tego organu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska może jednak uznać, **że inwestycja może znacząco oddziaływać na środowisko**, a nie zostało to zidentyfikowane podczas przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla planu OPRO. Wniesienie sprzeciwu do zgłoszenia oznacza konieczność uzyskania decyzji środowiskowej w ramach standardowej procedury. W praktyce prowadzi to do wydłużenia procesu inwestycyjnego.

Ocena wdrożenia: Sposób wdrożenia OPRO jest dostosowany do polskich uwarunkowań planistycznych. Rozwiązanie uwzględnia rozproszoną strukturę zabudowy oraz trwającą reformę planowania przestrzennego. Plany OPRO będą się różnić pomiędzy województwami. Jakość wdrożenia należy więc **ocenić neutralnie**.

Istnieje ryzyko, że inwestorzy będą preferować standardową ścieżkę pozyskiwania pozwoleń. **Realizacja inwestycji w tym trybie może być dla nich pewniejsza i krótsza.** W takim scenariuszu OPRO (przynajmniej w pierwszych latach) **będzie nieskuteczne względem założonego przez Komisję Europejską celu.**

2.2. Pozostałe wdrażane regulacje

Reformy wpływające na *permitting* są wdrażane również poza MKiŚ. Kluczowym przykładem jest reforma planowania przestrzennego¹¹, za którą odpowiedzialne jest Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRiT). W jej ramach gminy opracowują plany ogólne stanowiące podstawę dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z aktualnymi zapowiedziami MRiT termin na przyjęcie planów ogólnych ma zostać przesunięty na 31 sierpnia 2026 roku¹². Problemy wynikające z równoczesnego wyznaczania OPRO i wdrażania reformy planowania przestrzennego opisaliśmy w raporcie [*W gąszczu procedur. Jak systemowo usprawnić proces wydawania pozwoleń na inwestycje w czystą energię?*](#).

¹¹ Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. 2023 poz. 1688 – największa do tej pory zmiana ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Wprowadziła m.in. nowe dokumenty planistyczne i mechanizmy ograniczające chaos przestrzenny. Dostępna [tutaj](#).

¹² Więcej na ten temat przeczytaj [tutaj](#).

3. Planowane regulacje

3.1. Regulacje planowane przez MKiŚ

3.1.1. Nowelizacja ustawy OOŚ

Ustawa OOŚ¹³ jest kluczową ustawą dla *permittingu*, gdyż określa proces oceny środowiskowej i wydawania decyzji środowiskowych. Pod koniec 2025 roku resort klimatu zintensyfikował prace nad projektem nowelizacji ustawy OOŚ (UD224)¹⁴. Projekt przewiduje cyfryzację dokumentacji oraz modernizację bazy ocen oddziaływania na środowisko. W przyszłości umożliwi to wykorzystanie zgromadzonych w procesach inwestycyjnych danych. Nowelizacja ma także wprowadzić wyższe opłaty za uzyskanie decyzji środowiskowej.

¹³ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227), dostępna [tutaj](#).

¹⁴ Projekt ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw, dostępny w [RCL](#).

Wyższe wpływy z opłat na wzmocnienie instytucji

Urealnienie opłat ma na celu wzmocnienie kadrowe instytucji prowadzących postępowania środowiskowe. Obecnie inwestorzy płacą zaledwie 205 zł za uzyskanie decyzji, co nie odzwierciedla rzeczywistego nakładu pracy. Nowelizacja zakłada uzależnienie wysokości opłaty od rodzaju przedsięwzięcia. Maksymalna stawka nie przekroczy 30 tys. zł. Szczegóły zostaną jednak pokazane w rozporządzeniu na późniejszym etapie. Dlatego na razie trudno przewidzieć, jak zwiększą się obciążenia poszczególnych inwestorów.

W ostatecznym rachunku poniesienie wyższych kosztów może się inwestorom opłacić. Zwiększone wpływy umożliwią wzmocnienie instytucji, które mierzą się dziś z problemami kadrowymi i rosnącym zakresem obowiązków. W efekcie postępowania mogą być procedowane sprawniej, co przełoży się na skrócenie czasu ich prowadzenia. Projekt przewiduje także zwiększenie budżetowego limitu wydatków dla GDOŚ. Celem jest pokrycie rosnących niezbędnych wydatków kadrowych¹⁵.

¹⁵ Limit wydatków oznacza maksymalną kwotę, jaką dana instytucja publiczna może wydać w danym roku z budżetu państwa. Instytucja nie może go przekroczyć, nawet jeśli realne potrzeby (np. liczba pracowników, obsługa procesów, realizacja zadań ustawowych) są większe.

Projekt nowelizacji ustawy OOŚ jest bardzo dobrym prognostykiem nadchodzących zmian. **Obecnie bowiem braki kadrowe są jedną z przyczyn długotrwałych postępowań.**

Przeniesienie kompetencji w ramach postępowań

Projekt ustawy przewiduje przeniesienie kompetencji do wydawania decyzji środowiskowej z wójtów/prezydentów/burmistrzów oraz z dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych na starostów¹⁶. **Starostwa – biorąc udział w większej liczbie postępowań środowiskowych – mają się w nich wyspecjalizować. W efekcie może to usprawnić procesy wydawania pozwoleń.** Obecnie gminy rzadko uczestniczą w postępowaniach środowiskowych dla projektów energetycznych. Może to wydłużać proces ze względu na ograniczone doświadczenie pracowników urzędu.

¹⁶ Właściwy organ do wydania decyzji środowiskowej określa art. 75 ustawy OOŚ. Obecnie w zależności od przedsięwzięcia może to być RDOŚ, GDOŚ, starosta, dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych lub właśnie wójt, burmistrz, prezydent miasta.

Przeciwko rozwiązaniu przemawia fakt, że starostwa również mają ograniczone doświadczenie w tego typu postępowaniach. Nie mają też przygotowanych odpowiednich kadr. Wdrożenie zmiany będzie więc wymagało zbudowania nowych kompetencji i zatrudnienia dodatkowych pracowników. Proces ten może potrwać nawet kilka lat. Z kolei pracownicy urzędów gmin zajmujący się tym obszarem mogą stracić pracę, na co wskazuje OSR.

Ocena rozwiązania: Wzmocnienie instytucji jest kluczowym warunkiem przyspieszenia *permittingu*. Wdrożenie projektu nowelizacji ustawy OOŚ pozwoli zmniejszyć braki w danych i usprawnić procesy dzięki cyfryzacji. Przeniesienie kompetencji do wydawania decyzji na starostów może w dłuższej perspektywie przyczynić się do skrócenia czasu prowadzenia postępowań środowiskowych. Podniesienie opłat administracyjnych oraz wydatków na GDOŚ zmniejszy problemy związane z niedoinwestowaniem instytucji. **Propozycję oceniamy pozytywnie.**

3.1.2. Ułatwienia dla energetyki wiatrowej w ustawie biometanowej

Projekt ustawy biometanowej przywraca kluczowe ułatwienia dla rozwoju energetyki wiatrowej. W sierpniu 2025 roku Prezydent RP zawetował projekt tzw. ustawy wiatrakowej (UD89)¹⁷. Zawierał on m.in. propozycję zmniejszenia minimalnej odległości od zabudowy mieszkalnej z 700 m do 500 m. Odrzucona ustawa umożliwiła równoległe prowadzenie procedury planistycznej i środowiskowej, co oznacza skrócenie procesu inwestycyjnego o około dwa lata. Proponowano w niej też zmiany w Zintegrowanym Planie Inwestycyjnym (ZPI), by ułatwić lokowanie farm wiatrowych w ramach tego rozwiązania.

¹⁷ Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw, dostępny [tutaj](#).

Nowa propozycja nowelizacji ustawy OZE (UD332)¹⁸, nazywana ustawą biometanową, powiela niemal wszystkie propozycje odrzuconego projektu. Nie przewiduje jednak najbardziej kontrowersyjnej zmiany polegającej na zmniejszeniu odległości do 500 m.

¹⁸ Projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UD332), zobacz [tutaj](#).

Mimo to pozytywnie oceniamy jej kształt, zwłaszcza w kontekście widocznie malejącego tempa przyrostu nowych mocy w energetyce wiatrowej na lądzie¹⁹. **Możliwość równoległego prowadzenia procedur należy uznać za jedno z najważniejszych narzędzi systemowego skrócenia *permittingu*. Niewykluczone jest rozszerzenie tego mechanizmu na pozostałe technologie OZE²⁰.**

¹⁹ Dowiedz się więcej [tutaj](#).

²⁰ Zgodnie z ustnymi zapowiedziami Ministra Urszuli Zielińskiej.

Narzędzia zwiększenia akceptacji społecznej

Barierą rozwoju energetyki wiatrowej jest też malejąca akceptacja społeczna. W odpowiedzi na ten problem resort klimatu pracuje nad propozycjami uspołeczniania korzyści.

— Prosument wirtualny – odrzucona propozycja

W pierwotnej wersji projektu ustawy z grudnia 2025 roku zaproponowano udostępnienie **10% udziałów farmy mieszkańcom i gminom w formule prosumenta wirtualnego**. Przepisy dotyczące tego rozwiązania przyjęto nowelizacją ustawy OZE w 2023 roku²¹, ale ich wejście w życie odroczone do października 2026 roku²².

²¹ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 553), dostępna [tutaj](#).

²² Wtedy planowane jest pełne wdrożenie Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (CSIRE).

W projekcie UD332 zaproponowano dodatkowo rozszerzenie możliwości nabycia udziałów na gminy oraz gminy sąsiadujące. Dzięki temu samorządy i należące do nich instytucje mogłyby wejść w posiadanie udziałów niewykupionych przez mieszkańców z przysługującej im puli. W efekcie prosumentami wirtualnymi stałyby się urzędy, szkoły, przedszkola czy inne instytucje użyteczności publicznej, z których korzystają mieszkańcy. Mogłoby to poprawić akceptację społeczną dla elektrowni wiatrowych. Poważną wadą takiego rozwiązania byłoby jednak ograniczenie dostępu do udziałów w farmie do osób posiadających środki na wkład własny. W praktyce nie wszyscy zainteresowani mieszkańcy mogliby sobie pozwolić na skorzystanie z tej możliwości. Dodatkowo sam mechanizm był postrzegany jako zbyt skomplikowany.

Ostatecznie w toku prac legislacyjnych zrezygnowano z tego rozwiązania.

— Fundusz partycypacyjny w zamian za prosumenta wirtualnego

Aktualnie rozważaną propozycją jest tzw. **fundusz partycypacyjny**. Rozwiązanie to pojawiło się w 2025 roku jako poprawka poselska do nowelizacji ustawy wiatrakowej. W trakcie prac nad projektem UD332 ponownie zgłosiło ją Ministerstwo Energii. Jednak resort nie ujawnił wtedy szczegółów dotyczących takiego narzędzia. Pojawiły się one dopiero w marcu 2026 roku, kiedy opublikowano nowy tekst projektu ustawy wraz z uzasadnieniem i Oceną Skutków Regulacji (OSR). Mechanizm zakłada, że inwestor przeznacza 20 tys. zł za każdy 1 MW zainstalowanej mocy na bezpośrednie wypłaty. Środki trafiałyby do właścicieli budynków położonych w promieniu 1 km od farmy. Jednocześnie rada gminy w ramach uchwały mogłaby zwiększyć tę odległość, obejmując funduszem nawet całą

gminę. Przekazanie decyzyjności organom lokalnym jest słuszne, gdyż to one najlepiej znają specyfikę i potrzeby społeczności lokalnej.

Proponowane rozwiązanie nadal jednak budzi pewne obawy. Po pierwsze, wysokość wypłat przypadających na gospodarstwa domowe będzie nierówna. Najwyższe świadczenia pojawią się tam, gdzie liczba domów jest niewielka, a moc instalacji duża. Po drugie, jeśli gmina nie zdecyduje się na podjęcie uchwały zwiększającej zasięg geograficzny powyżej jednego kilometra, korzyści zostaną ograniczone do wąskiej grupy mieszkańców. Istnieje więc ryzyko, że zamiast budować akceptację społeczną, rozwiązanie może pogłębić nierówności.

Dodatkowym problemem jest też brak przejrzystości procesu legislacyjnego wokół propozycji. Nie przeprowadzono konsultacji społecznych dotyczących tego mechanizmu. Ocena Skutków Regulacji pojawiła się ze znacznym opóźnieniem – dopiero na etapie uzgadniania tekstu przez Stały Komitet Rady Ministrów. Przedstawiona w OSR symulacja podziału środków jest bardzo ograniczona, gdyż dotyczy tylko jednego przykładu. Co więcej, opisany przykład przedstawia tylko najkorzystniejszą sytuację, w której na słabo zurbanizowanym terenie mieszkańcy kwalifikują się do otrzymania pełnej kwoty 20 tys. zł. Publiczne komunikowane tylko najkorzystniejszego scenariusza może prowadzić do powstania nieuzasadnionych oczekiwań finansowych i wiązać się z rozczarowaniem właścicieli budynków, gdy kwota będzie mniejsza. Dlatego w przypadku funduszu partycypacyjnego zasadne byłoby **ustalenie stałej, równej dla wszystkich inwestycji kwoty, ograniczającej ryzyko dysproporcji**.

— Fundusz wspólnotowy – alternatywne rozwiązanie

Alternatywą wartą rozważenia jest **fundusz wspólnotowy** oparty na decyzjach podejmowanych przez lokalną społeczność. Mieszkańcy – w głosowaniu bezpośrednim lub pośrednio przez swoich przedstawicieli w radzie gminy – mogliby wybierać spośród przedstawionych **przez gminę konkretnych projektów**. Rozwiązanie to byłoby podobne w założeniach do budżetu obywatelskiego.

Takie podejście pozwoliłoby rozdzielić korzyści z inwestycji wśród całej lokalnej społeczności. Zyski z energii produkowanej przez farmy wiatrowe mogłyby finansować projekty odpowiadające na potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Dobrym kierunkiem byłoby również **zapewnienie gminom swobody w wyborze mechanizmu redystrybucji korzyści z farm wiatrowych**. Samorządy mogłyby decydować, czy chcą korzystać z funduszu wspólnotowego, funduszu partycypacyjnego (ze stałą i równą kwotą), czy też z formuły prosumenta wirtualnego. Większa elastyczność w doborze instrumentów pozwoliłaby gminom na wybór rozwiązania najlepiej dopasowanego do lokalnych warunków i strategii rozwoju.

Ocena rozwiązania: Umożliwienie równoległego prowadzenia postępowania planistycznego i środowiskowego to jedno z najważniejszych rozwiązań proponowanych w obecnej nowelizacji przepisów dotyczących OZE. Mechanizm ten ma realny potencjał skrócenia czasu trwania procesu inwestycyjnego. Z tego względu jego wdrożenie **należy ocenić pozytywnie**.

Choć samo rozważanie różnych mechanizmów uspołeczniania korzyści z farm wiatrowych jest słuszne, to obecnie brana pod uwagę propozycja **budzi istotne obawy**. Fundusz partycypacyjny może pogłębiać nierówności pomiędzy mieszkańcami tej samej gminy i prowadzić do powstania nieuzasadnionych oczekiwań finansowych. Równocześnie pozytywną informacją jest możliwość rozszerzenia oddziaływania funduszu na większą niż kilometr odległość w ramach uchwały rady gminy.

3.1.3. Rozporządzenie usprawniające *repowering*

Trwają prace nad zmianami rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (RD239²³). Projekt zakłada wprowadzenie uproszczeń dla zastąpienia istniejących, wysłużonych instalacji wiatrowych, czyli tzw. *repoweringu*. **Chodzi o możliwość zwolnienia modernizowanej instalacji wiatrowej z obowiązku uzyskania decyzji środowiskowej**. Warunkiem jest jednak to, by moc zainstalowana farmy po przebudowie nie zwiększyła się o więcej niż 30%. Przedsięwzięcie nie może również prowadzić do zwiększenia liczby turbin ani do zmiany ich lokalizacji. Dodatkowo łączna moc farmy po przeprowadzeniu *repoweringu* nie może przekroczyć 100 MW.

²³ Projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dostępny [tutaj](#).

Ocena rozwiązania: Dostępne obecnie turbiny wiatrowe są znacząco bardziej efektywne niż te stawiane 20 lat temu, co uzasadnia wymianę komponentów i zwiększenie mocy. Działające farmy wiatrowe przeszły już postępowania środowiskowe na etapie realizacji inwestycji. *Repowering* nie oznacza powstania nowych projektów w nowych lokalizacjach. Ułatwienia regulacyjne dla *repoweringu* przyczynią się do zwiększenia mocy OZE przy ograniczonym wpływie dla środowiska. Dlatego **należy ocenić je pozytywnie**.

3.1.4. Ustawa wdrażająca dyrektywę REDIII

Kolejnym projektem legislacyjnym mającym na celu przyspieszenie *permittingu* jest nowelizacja ustawy OZE wdrażająca zapisy Dyrektywy REDIII (UC118²⁴). Projekt ustawy przewiduje skrócenie procedur wydawania zezwoleń dla inwestycji w odnawialne źródła energii realizowanych poza obszarami przyspieszonego rozwoju.

²⁴ Projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw - UC118, dostępny [tutaj](#).

Zgodnie z założeniami dyrektywy maksymalny czas trwania *permittingu* na OPRO powinien wynosić rok. Poza tymi obszarami czas na procedury nie powinien przekroczyć dwóch lat. Proponowane regulacje mają objąć zarówno nowe instalacje, jak i modernizowane obiekty. Dotyczą nie tylko technologii wiatrowej, ale także fotowoltaiki czy pomp ciepła.

Projekt ustawy przewiduje również wyznaczenie specjalnych obszarów infrastruktury przeznaczonych pod rozwój sieci elektroenergetycznych i magazynów energii. Rozwiązanie to stanowi uzupełnienie koncepcji OPRO.

Ocena rozwiązania: Systemowe skrócenie *permittingu* do 24 miesięcy jest ważniejsze dla rozwoju OZE niż ustanowienie OPRO. Dotyczy to w szczególności projektów wiatrowych, które prawdopodobnie nie będą korzystać z OPRO. **Dlatego prace nad ustawą wdrażającą zapisy Dyrektywy REDIII są pilne.**

Wyznaczenie specjalnych obszarów infrastruktury może dodatkowo zwiększyć opłacalność inwestycji realizowanych w ramach OPRO. Rozwiązanie to należy więc uznać za **przydane uzupełnienie**.

3.2. Pozostałe regulacje planowane w Polsce

Choć MKiŚ pozostaje głównym organem odpowiedzialnym za regulacje *permittingowe* dla OZE, to część rozwiązań wdrażanych jest też przez inne resorty oraz instytucje państwowe.

3.2.1. Ustawa sieciowa

Nawet znaczące skrócenie procedur administracyjnych nie przełoży się na rozwój OZE bez rozwiązania problemów związanych z dostępnością mocy przyłączeniowych. Dlatego istotnym elementem zmian regulacyjnych są prace nad projektem tzw. ustawy sieciowej (UC84)²⁵, opracowywanym przez Ministerstwo Energii. Jego celem jest usprawnienie procesu przyłączania nowych wytwórców do sieci elektroenergetycznej oraz optymalizacja wykorzystania istniejącej infrastruktury. Projektowane zmiany wynikają również ze zobowiązań

²⁵ Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw – dowiedz się więcej w [RCL](#) i na stronie [Sejmu](#).

w ramach zatwierdzonego przez Komisję Europejską Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Dotyczą w szczególności reformy G1.2.2, której celem jest usunięcie barier ograniczających integrację odnawialnych źródeł energii z sieciami elektroenergetycznymi. Z reformą tą powiązany jest także kamień milowy G14G. Przewiduje on wprowadzenie dodatkowych obowiązków informacyjnych oraz zwiększenie przejrzystości procesu przyłączania instalacji do sieci przesyłowych i dystrybucyjnych²⁶.

²⁶ Ibidem.

Walka ze spekulacją wnioskami przyłączeniowymi

Projekt ustawy przewiduje mechanizmy ograniczające problem składania wniosków o wydanie warunków przyłączenia bez zamiaru realizacji inwestycji (co w efekcie prowadzi do spekulacji uzyskanymi pozwoleniami), w ustawie zaproponowano podniesienie kwot zaliczek na poczet przyłączenia do sieci oraz ustanowienie opłat za rozpatrzenie wniosku. Podwyżki **mają objąć również podmioty, które uzyskały już warunki przyłączenia lub podpisały umowy z operatorami sieci.**

Ważnym elementem UC84 jest wprowadzenie **kamieni milowych**, czyli konkretnych etapów w realizacji inwestycji. Ich realizacja będzie wymagana, a braki skutkują rozwiązaniem umowy o przyłączenie. W efekcie priorytet otrzymają dojrzałe projekty, a „z kolejki” zostaną wyrzucone projekty, które się nie rozwijają.

Ocena rozwiązania: Dostępność mocy przyłączeniowych jest wąskim gardłem, które nie pozwoli na zwiększenie rozwoju OZE mimo przyspieszenia *permittingu*. Dlatego ograniczenie spekulacji wnioskami jest potrzebne, a propozycję regulacji należy **ocenić pozytywnie**.

3.2.2. Ustawa deregulacyjna i milcząca zgoda

W ramach pakietu ustaw deregulacyjnych będącego efektem działań zespołu *SprawdzaMY*²⁷ pojawiła się propozycja zmian wpływających na procedury środowiskowe. Chodzi o projekt ustawy deregulacyjnej (UDER95²⁸), która ma skrócić procedury w postępowaniach administracyjnych dla przedsiębiorców różnych branż. Pierwotna wersja projektu dopuszczała zastosowanie mechanizmu tzw. milczącej zgody w procedurze rozstrzygania o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z nią brak decyzji właściwego organu w ciągu 14 dni oznaczałby automatyczne uznanie, że taka ocena nie jest konieczna.

²⁷ Inicjatywa przedsiębiorców działająca w celu przygotowania i zaproponowania pakietu rozwiązań w zakresie deregulacji i ułatwień obrotu gospodarczego.

²⁸ Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych w sprawach rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco – UDER95, dostępny [tutaj](#).

Takie rozwiązanie budzi jednak poważne wątpliwości. **Instytucje odpowiedzialne za prowadzenie postępowań środowiskowych, w szczególności RDOŚ, już**

obecnie mierzą się z problemem niedoborów kadrowych. Jednocześnie zakres ich obowiązków rośnie w związku z reformą planowania przestrzennego oraz dużą liczbą inwestycji infrastrukturalnych.

Potencjalne skutki milczącej zgody

Wprowadzenie mechanizmu milczącej zgody mogłoby prowadzić do jednego z dwóch niepożądanych efektów. Pierwszym byłoby automatyczne zgłaszanie sprzeciwu przez organy administracji w celu wydłużenia postępowania. Taka praktyka zablokowałaby inwestycje. Drugim byłoby dopuszczenie do realizacji inwestycji potencjalnie szkodliwych dla środowiska.

Ostatecznie kontrowersyjne propozycje usunięto z tekstu projektu. Apelowali o to organizacje pozarządowe²⁹.

²⁹ Więcej informacji o apelu dostępne [tutaj](#).

Nie można jednak wykluczyć, że podobna propozycja powróci w innej formie. Dlatego należy podkreślić, że **jest ona szkodliwa**. Wprowadzanie odgórnej milczącej zgody czy skracanie terminów ustawowych nie wzmacnia państwa i jakości procesów administracyjnych. Bez zapewnienia odpowiednich zasobów kadrowych może prowadzić do nadużyć.

Milcząca zgoda stosowana w ramach OPRO

Mechanizm milczącej zgody wprowadzono już co prawda w ograniczonym zakresie w ustawie offshore i zastosowano w przypadku OPRO. Tam jednak **ma on zastosowanie wyłącznie do uprzednio wyznaczonych terenów o niższym ryzyku środowiskowym**. Dodatkowo OPRO zostaną wyznaczone po przeprowadzonych konsultacjach społecznych i muszą być uwzględnione w MPZP.

Ocena rozwiązania: Przyspieszenie *permittingu* nie może wiązać się ze zwiększeniem ryzyka środowiskowego. W warunkach niedoborów kadrowych w instytucjach prowadzących postępowania środowiskowe mechanizm milczącej zgody może prowadzić do niepożądanych efektów. Może skutkować realizacją inwestycji potencjalnie szkodliwych dla środowiska albo automatycznym zgłaszaniem sprzeciwu przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska, które nie będą w stanie w ustawowym terminie rozpatrzyć wszystkich spraw. Priorytetem *permittingu* powinny być decyzje, które nie są podważane przez strony. Choć najbardziej kontrowersyjne zapisy zostały ostatecznie usunięte, istnieją obawy, że propozycja powróci w innej formie.

3.2.3. Wytyczne GDOŚ

Jedną z barier utrudniających sprawny *permitting* jest zróżnicowane podejście do wymagań środowiskowych stosowane przez poszczególne oddziały RDOŚ. Pisaliśmy o tym w [raporcie z 2025 roku](#).

Różnice w podejściu są częściowo uzasadnione lokalną specyfiką obszaru. W skali kraju skutkuje to jednak mniejszą przewidywalnością procesów inwestycyjnych. Dlatego istotne jest opracowanie wytycznych, które ujednotoczą elementy wspólne dla postępowań środowiskowych.

GDOŚ rozpoczął już prace związane z opracowaniem wytycznych. W październiku 2025 roku do konsultacji społecznych trafił projekt wytycznych dotyczących wpływu inwestycji wiatrowych na ptaki³⁰. W planach jest również opracowanie analogicznych wytycznych dotyczących oddziaływania na chiropterofaunę, czyli nietoperze³¹.

³⁰ Więcej informacji o konsultacjach społecznych ws. wpływu lądowych farm wiatrowych na awifaunę dostępne [tutaj](#).

³¹ Informacja o szacowaniu wartości zamówienia dla wytycznych dotyczących oddziaływania elektrowni wiatrowych na chiropterofaunę dostępna [tutaj](#).

Wytyczne wsparciem przy wnioskowaniu o decyzję środowiskową

Choć **wytyczne nie mają charakteru prawnego**, to spełnią ważną rolę praktyczną w procesie inwestycyjnym. Pomogą inwestorom przygotować badania oddziaływania na środowisko w sposób zgodny z aktualną wiedzą i oczekiwaniami organów administracji. Ich stosowanie **może ograniczać ryzyka dla inwestorów** związane z potencjalnym uzupełnianiem dokumentacji. W efekcie mogą wpłynąć na zmniejszenie liczby poprawek i ograniczenie kosztów.

Pierwotna wersja projektu wytycznych poddana konsultacjom wzbudziła jednak duże obawy branży. Zastrzeżenia dotyczyły głównie wielkości zaproponowanych buforów ochronnych, które mogą ograniczać dostępne pod inwestycje obszary. Dlatego kluczowe znaczenie ma dalsza praca nad wytycznymi w dialogu z branżą. Zwiększa to szanse na wypracowanie rozwiązań budzących jak najmniej kontrowersji.

Uwaga: Wdrożenie wytycznych krajowych zwiększających przewidywalność procedur środowiskowych jest **bardzo potrzebne**. Postulat ich przygotowania był wielokrotnie podnoszony przez branżę energetyki odnawialnej. Jednak wytyczne powinny zostać opracowane w dialogu, by nie stanowiły blokady dla nowych inwestycji.

Równocześnie inwestorzy muszą być gotowi na pewne ustępstwa, dzięki którym zyskają większą przewidywalność. Projekt **wytycznych wymaga uważnej analizy na dalszym etapie prac**.

3.3. Planowane regulacje unijne

Zintensyfikowanie działań na rzecz skrócenia *permittingu* wynika z inicjatywy Komisji Europejskiej. Już w pakiecie *Fit for 55* wskazano na długotrwałe procedury administracyjne jako wąskie gardło rozwoju OZE.

W latach 2021–2023³² przyjęto szereg zmian w kluczowych aktach prawnych. Dotyczyły one m.in. Dyrektywy REDIII, EED³³ i REPOWER EU³⁴. Regulacje te są wdrażane do krajowego prawa. W opublikowanym w grudniu 2025 roku Europejskim Pakiecie Sieciowym (EU Grids Package³⁵) Komisja wskazała potrzebę wzmocnienia działań prowadzących do skrócenia *permittingu*.

3.3.1. Propozycja nowelizacji Dyrektywy RED

Jedną z kluczowych składowych pakietu jest propozycja kolejnej rewizji Dyrektywy RED, ale tylko w obszarze *permittingu*.

Propozycja przedstawiona przez Komisję Europejską zostanie teraz poddana negocjacjom między Radą Europejską a Parlamentem. Następne będzie musiała zostać przyjęta przez obie instytucje.

Urzędująca obecnie w Radzie Prezydencja Cypryjska ma ambicję osiągnięcia porozumienia w sprawie tej regulacji do końca czerwca 2026 roku. Projekt obejmuje wiele szczegółowych rozwiązań dotyczących procedur inwestycyjnych, w tym projektów sieciowych oraz magazynów energii.

W publikacji opisujemy jedynie wybrane elementy dotyczące rozwoju OZE.

Propozycje zwiększenia akceptacji społecznej

Europejski Pakiet Sieciowy uznaje wczesne i skuteczne zaangażowanie społeczne za kluczowy warunek ograniczania opóźnień i usprawnienia procedur wydawania pozwoleń. Dokument wskazuje również na potrzebę systemowego wzmocnienia tego elementu. W odpowiedzi na problem oporu społecznego wobec nowych instalacji Komisja proponuje:

- Obowiązkowe wprowadzenie w państwach członkowskich rozwiązań umożliwiających lokalnym społecznościom czerpanie korzyści płynących z projektów OZE. Obowiązek ten miałby dotyczyć instalacji powyżej 10 MW. Projekt wskazuje różne modele bezpośredniego i pośredniego podziału korzyści³⁶.
- Wprowadzenie instytucji niezależnego facylitatora odpowiedzialnego za dialog między społeczeństwem a inwestorem przy projektach OZE większych niż 10 MW. Jego rolą byłoby wspieranie procesu konsultacji publicznych, wsparcie przy wyborze mechanizmu uspołeczniania korzyści oraz poszukiwanie rozwiązań przy ewentualnych sporach.

³² Okres negocjacji pakietu *Fit for 55* pomiędzy Parlamentem a Radą Europejską.

³³ EED – Energy Efficiency Directive – Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej.

³⁴ REPowerEU – Recovery and Energy Powering the EU – plan UE na rzecz uniezależnienia się od rosyjskich paliw i przyspieszenia transformacji energetycznej.

³⁵ Przeczytaj więcej: [European grids - European Commission](#).

³⁶ Przykłady środków bezpośredniego udziału finansowego: systemy współwłasności, w tym poprzez współpracę ze społecznościami energetycznymi, systemy finansowania społecznościowego lub systemy prosumpcji energii ze źródeł odnawialnych bądź dzielenia się energią. Przykłady środków pośredniego udziału finansowego: promowanie umów, tworzenie miejsc pracy dla społeczności lokalnych, programy szkoleniowe, fundusze pożytku publicznego na rzecz społeczności lokalnych, rekompensaty finansowe dla społeczności lokalnych w pobliżu projektu, budowa i utrzymanie infrastruktury publicznej w pobliżu projektu, zniżki w cenie energii elektrycznej lub wsparcie dla odbiorców wrażliwych i osób dotkniętych ubóstwem energetycznym.

W lutym 2026 roku Komisja Europejska opublikowała także zestaw narzędzi wspierających włączenie do procesu społeczeństwa. Jego celem jest wymiana dobrych praktyk w zakresie angażowania społeczności lokalnych, a także promowanie mechanizmów dzielenia się korzyściami płynącymi z projektów OZE³⁷.

³⁷ Zobacz toolbox [tutaj](#).

Cyfryzacja procedur i milcząca zgoda

Propozycja Komisji podkreśla również znaczenie cyfryzacji procedur administracyjnych. Zakłada ona utworzenie krajowego jednolitego portalu cyfrowego na potrzeby wszystkich procedur permittingowych. KE proponuje również możliwość stosowania zasady milczącej zgody administracyjnej w części postępowań. Zasada ta nie mogłaby jednak obejmować decyzji środowiskowych ani pozwoleń na przyłączenie do sieci.

Ocena rozwiązania: Propozycja KE może jeszcze ulec zmianom w trakcie negocjacji legislacyjnych. Na obecnym etapie kierunek proponowanych rozwiązań należy jednak ocenić **pozytywnie**.

Zarówno utworzenie portalu cyfrowego do obsługi wszystkich procedur, jak i obowiązek uspołeczniania korzyści z projektów OZE mogą realnie przyspieszyć *permitting*.

Jednocześnie wyłączenie decyzji środowiskowych z mechanizmu milczącej zgody ogranicza ryzyko powstania zagrożeń dla środowiska.

3.3.2. Omnibus środowiskowy

Równolegle z Europejskim Pakietem Sieciowym KE przedstawiła propozycję zmian w prawie środowiskowym UE. Pakiet ten jest określany mianem **tzw. omnibusu środowiskowego i stanowi część szerszej inicjatywy deregulacyjnej (w ramach pakietu uproszczeń, tzw. [Simplification package](#))**.

Deregulacja bez luzowania ochrony środowiska

Głównym celem tego dokumentu jest uproszczenie przepisów oraz ograniczenie nadmiernych obciążeń administracyjnych. Jednocześnie Komisja podkreśla, że proponowane zmiany nie osłabiają ambicji w zakresie celów klimatycznych czy energetycznych. Inicjatywa stanowi ósmy element serii pakietów przygotowanych przez KE w ramach programu *Simplifying for sustainable competitiveness*. Omnibus środowiskowy, w przeciwieństwie do zmian w dyrektywie RED, obejmuje szeroki zakres prawa środowiskowego. Propozycje regulacji dotyczą nie tylko projektów energetycznych, ale także inwestycji infrastrukturalnych i przemysłowych.

Jednolite ramy ocen na środowisko dla wszystkich krajów UE

Jednym z elementów pakietu jest projekt nowego rozporządzenia wprowadzającego jednolite ramy dla ocen oddziaływania na środowisko w całej UE³⁸. Projekt znajduje się na wczesnym etapie procesu legislacyjnego. Wśród proponowanych rozwiązań znajdują się m.in.:

- ustanowienie środowiskowego punktu kontaktowego do koordynacji wszystkich aspektów ocen oddziaływania na środowisko;
- wprowadzenie możliwości łączenia lub koordynowania różnych wymaganych ocen środowiskowych w jedną zintegrowaną procedurę;
- udostępnienie inwestorom wyników istniejących ocen środowiskowych do wykorzystania w raportach środowiskowych³⁹;
- wprowadzenie konkretnych terminów dla poszczególnych etapów postępowań;
- uznanie, że jeśli przy realizacji projektu zginą lub zostaną spłoszone chronione ptaki lub inne zwierzęta, to nie jest to celowe naruszenie, o ile zastosowano skuteczne środki i nowoczesne technologie, które chronią populację gatunku, a ich działanie jest sprawdzane i w razie potrzeby poprawiane;
- digitalizacja ocen oddziaływania na środowisko w ramach całościowego procesu wydawania pozwoleń⁴⁰.

³⁸ Zobacz wniosek dotyczący Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przyspieszenia ocen oddziaływania na środowisko [tutaj](#).

³⁹ Ta propozycja jest już wdrażana w Polsce projektem nowelizacji ustawy OOS.

⁴⁰ Ibidem.

Obawy organizacji społecznych

Projekt budzi obawy części organizacji zajmujących się ochroną przyrody⁴¹. Argumentują one, że wdrożenie uproszczeń proceduralnych może w praktyce prowadzić do omijania zabezpieczeń środowiskowych. KE tłumaczy jednak, że proponowane zmiany dotyczą jedynie obowiązków administracyjnych i nie mają na celu obniżania standardów środowiskowych.

⁴¹ Zobacz przykład [tutaj](#).

Obawy o zwiększenie ryzyk środowiskowych to nie wszystko. Jak wskazuje Client Earth⁴², wdrożenie rozporządzenia może doprowadzić do chaosu regulacyjnego. Wynika to z kumulacji zmian w wielu aktach prawa środowiskowego.

⁴² Dowiedz się więcej [tutaj](#).

W przeciwieństwie do dyrektyw rozporządzenia unijne stosuje się bezpośrednio w państwach członkowskich. Nie wymagają one implementacji do krajowego prawa, jak dyrektywy. Dlatego przyjęcie zmian w drodze rozporządzenia mogłoby kolidować z regulacjami, nad którymi obecnie pracują państwa członkowskie.

Ocena rozwiązania: Propozycja jest na wczesnym etapie wdrażania. Przewiduje szereg rozwiązań, które mogą skrócić *permitting*. Pozytywne efekty może przynieść w szczególności połączenie realizowanych w ramach jednego przedsięwzięcia ocen środowiskowych oraz cyfryzacja postępowań. Należy się jednak upewnić, że wdrożenie regulacji nie zwiększy ryzyk środowiskowych ani nie doprowadzi do chaosu regulacyjnego. Wątpliwości budzi również brak Oceny Skutków Regulacji przeprowadzanej przez Komisję, co powinno być stałym elementem procedury. KE powołała się jednak na klauzulę „pilności”, która w wyjątkowych sytuacjach pozwala na odstępnie od OSR. Dlatego na obecnym etapie rozwiązania **nie można ocenić jednoznacznie pozytywnie**.

4. Wnioski

Wśród projektów obecnie procedowanych i wdrażanych przez administrację krajową znajduje się wiele pozytywnych propozycji. Na szczególną uwagę zasługują:

- **równoległe prowadzenie postępowań planistycznych i środowiskowych** – jedno z najważniejszych rozwiązań pozwalających skrócić *permitting*;
- **zmiana rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko**, przewidująca rezygnację z decyzji środowiskowej dla *repoweringu* farm wiatrowych;
- **nowelizacja ustawy OOS**, która zakłada cyfryzację dokumentacji i zwiększenie dostępu do danych.

Wśród krajowych propozycji pojawiły się jednak także rozwiązania budzące obawy. Najbardziej szkodliwą inicjatywą była ustawa deregulacyjna rozszerzająca mechanizm milczącej zgody na postępowania środowiskowe (ostatecznie wycofana). Jej wprowadzenie mogłoby negatywnie wpłynąć na poziom ochrony środowiska. Zamiast tego rekomendujemy realne **wzmocnienie instytucji odpowiedzialnych za oceny oddziaływania** na środowisko – zarówno finansowe, jak i kadrowe. Większe zespoły mogłyby sprawniej oceniać napływające wnioski.

Dopracowania wymaga również propozycja uspołecznienia korzyści z inwestycji wiatrowych zawarta w tzw. ustawie biometanowej. Choć dostrzegamy potrzebę wprowadzenia ustawowych mechanizmów dzielenia się korzyściami z farm wiatrowych, obecne propozycje mogą prowadzić do nierówności zamiast zwiększać akceptację społeczną dla takich inwestycji. Mogą też rodzić nieuzasadnione oczekiwania co do wysokości benefitów przysługujących mieszkańcom.

Dlatego oczekujemy pogłębionej symulacji korzyści dla różnych wariantów proponowanego rozwiązania, wraz z oceną ich odbioru przez mieszkańców. Taka analiza mogłaby zostać przeprowadzona m.in. w formie badań jakościowych. Dopiero na tej podstawie powinna zapaść decyzja o ostatecznym kształcie mechanizmu, aby realnie przyczynił się on do zwiększenia akceptacji społecznej dla inwestycji wiatrowych.

Jednocześnie na poziomie unijnym trwają negocjacje dotyczące nowelizacji RED, która przewiduje obowiązek wspólniania korzyści dla instalacji powyżej 10 MW. Pozytywnie oceniamy także propozycję przeniesienia kompetencji w postępowaniach środowiskowych z prezydentów, wójtów i burmistrzów na starostów. W dłuższej perspektywie może to usprawnić procedury. Należy jednak pamiętać, że zdobycie odpowiedniego doświadczenia przez pracowników starostw może potrwać kilka lat. Dlatego ważne jest jak najszybsze zakończenie prac nad ustawą OOS i wprowadzenie nowych regulacji w życie.

Zestawienie ocen wdrażanych i planowanych rozwiązań skracających proces wydawania pozwoleń znajduje się w **Załączniku 1**.

Dostrzegamy istotny postęp w obszarze skrócenia procesów permittingowych, wynikający zarówno z inicjatyw krajowych, jak i unijnych. Można więc oczekiwać, że w najbliższym czasie procesy inwestycyjne w Polsce będą krótsze i sprawniejsze.

5. Rekomendacje

Usprawnienie *permittingu* to najprostsza droga do zwiększenia udziału OZE. Zmiany powinny być jednak wprowadzane w ramach otwartego dialogu oraz z myślą o wzmocnieniu instytucji publicznych. Pozwoli to ograniczyć ryzyko podważania decyzji środowiskowych i przyspieszyć rozwój niezbędnych instalacji energetycznych.

Sprawny *permitting* i wysoka jakość wydawanych decyzji są także miarą zdolności państwa do zarządzania własnymi zasobami i podejmowania decyzji w oparciu o wiedzę i analizę skutków regulacji. Dlatego apelujemy o poszukiwanie rozwiązań, które usprawniają procesy w sposób systemowy, kompleksowy, skuteczny i transparentny.

Rekomendujemy następujące działania:

1. Przyspieszenie **przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska** prac nad ustawą OOŚ (UD224) oraz nowelizacją ustawy OZE (UC118).
2. Przygotowanie **przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska** jasnej i klarownej propozycji uspołeczniania korzyści dla elektrowni wiatrowych, wraz z oceną oddziaływania. Rekomendujemy przy tym uwzględnienie wśród dostępnych opcji także funduszu wspólnotowego, w którym mieszkańcy (bezpośrednio lub przez swoich przedstawicieli) decydowaliby o przeznaczeniu środków na lokalne projekty. Gminy powinny mieć możliwość wyboru mechanizmu podziału korzyści spośród kilku dostępnych opcji, w tym:
 - ♦ funduszu wspólnotowego (jako modelu domyślnego);
 - ♦ funduszu partycypacyjnego (zmodyfikowanego w kierunku przyznawania stałych kwot wypłat bezpośrednich, która nie stwarza podziałów);
 - ♦ modelu opartego na formule prosumenta wirtualnego (oferowanie przez inwestora 10% udziałów).

3. Uwzględnienie **przez GDOŚ** stanowiska branży OZE przy opracowaniu wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki i procedowanie ich w sposób maksymalnie transparentny. Ujednolicone wytyczne mają usprawnić procedury, a nie tworzyć dodatkowe bariery inwestycyjne. Przyjęcie tak wypracowanego modelu **przez GDOŚ** (nie jest wskazane porzucenie projektu).
4. Wzmocnienie dialogu i gotowości **ze strony branży OZE** do poszukiwania kompromisowych rozwiązań przy opracowywaniu wytycznych, z uwzględnieniem konieczności ograniczania potencjalnych ryzyk środowiskowych.
5. Dalsze wzmocnienie roli instytucji związanych z ochroną środowiska i adekwatne zwiększanie zatrudnienia w Regionalnych Dyrekcjach Ochrony Środowiska i Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska poprzez zwiększenie finansowania z budżetu państwa – **co zależy od decyzji Ministerstwa Finansów**.
6. Konsekwentną realizację już uzgodnionych planów zwiększania zatrudnienia w RDOŚ (plany z ustawy offshore oraz plan na 190 nowych etatów w latach 2025–2030⁴³).
7. Wczesne uwzględnienie **przez administrację państwową** unijnych propozycji (m.in. nowelizacja RED, Omnibus środowiskowy), aby uniknąć wdrażania wykluczających się lub sprzecznych przepisów.

⁴³ Dowiedz się więcej [tutaj](#).

Załącznik 1

	Regulacja/rozwiązanie	Rodzaj regulacji	Status	Ocena	Komentarz
1.	Ustawa offshore – Mapowanie potencjału odnawialnych źródeł energii	Krajowa	Przyjęte, w trakcie realizacji	Pozytywna	Rozwiązanie dopasowane do realiów krajowych.
2.	Ustawa offshore – Obszary przyspieszonego rozwoju OZE	Krajowa	Przyjęte, w trakcie realizacji	Neutralna	Nie spodziewamy się dużego zainteresowania gmin i Urzędów Marszałkowskich.
3.	Ustawa OOŚ – projekt nowelizacji – UD224	Krajowa	Planowane, trwają prace nad ustawą	Pozytywna	Zawiera ważne zapisy o wzmocnieniu kompetencji kluczowych dla <i>permittingu</i> instytucji, zwiększeniu cyfryzacji i dostępu do danych.
4.	Ustawa OZE – projekt nowelizacji z rozwiązaniami dla elektrowni wiatrowych , tzw. ustawa biometanowa – UD332	Krajowa	Planowane, trwają prace nad ustawą	Pozytywna, ale... budzi obawy	Równoległe procedowanie postępowania planistycznego i środowiskowego – jedno z najważniejszych rozwiązań dla skrócenia <i>permittingu</i> . Podejście do uspołeczniania korzyści może być dyskryminujące.
5.	Zmiana rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – RD239	Krajowa	Planowane, trwają prace nad ustawą	Pozytywna	Rozporządzenie da możliwość zwiększenia mocy elektrowni wiatrowych bez ryzyka środowiskowego.
6.	Prawo energetyczne – projekt nowelizacji – tzw. ustawa sieciowa – UC84	Krajowa	Planowane, trwają prace nad ustawą	Pozytywna	Ustawa jest potrzebna do przyspieszenia <i>permittingu</i> , bo przyłączenie do sieci są wąskim gardłem.
7.	Ustawa OZE – projekt nowelizacji wdrażający REDIII – UC118	Krajowa	Planowane	Pilne	Ogólne skrócenie <i>permittingu</i> do dwóch lat na całym terytorium jest ważniejsze niż wyznaczenie OPRO.
8.	Ustawa deregulacyjna z milczącą zgodą dla procesów środowiskowych – UDER95	Krajowa	Planowane, trwają prace nad ustawą	Budzi obawy	Gdyby nie szybka reakcja organizacji i stowarzyszeń, zostałaaby wprowadzona bardzo szkodliwa dla środowiska ustawa. Istnieje ryzyko, że propozycja powróci w innej formie.
9.	Wytyczne GDOŚ w sprawie awifauny	Krajowa, to nie jest dokument prawny	Planowane, w trakcie realizacji	Potrzebne, wymaga uwagi	Treść opracowywanych wytycznych dotyczących oddziaływania elektrowni wiatrowych powinna uwzględniać szerszy dialog z branżą
10.	Propozycja nowelizacji Dyrektywy REDIII	Unijna	Propozycja nowelizacji dyrektywy, początek prac na poziomie europejskim	Pozytywna	Utworzenie portalu cyfrowego do obsługi wszystkich procedur jak i uspołeczniania korzyści z projektów OZE ma szansę realnie przyspieszyć <i>permitting</i> .
11.	Omnibus środowiskowy – Propozycja rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przyspieszenia ocen oddziaływania na środowisko	Unijna	Propozycja nowelizacji dyrektywy, początek prac na poziomie europejskim	Pozytywna, ale... budzi obawy	Brak OSR oraz ryzyko wprowadzenia chaosu regulacyjnego i zwiększenia ryzyk środowiskowych budzą obawy.

